

zati našo staro, že od nekdaj pri nas udomečeno kurjo pasmo, ki je za naše kraje in za naše gospodarske razmere brezdvomno najboljša. Razstava bo združena s poučnimi predavanji in brezplačna.

Prazni vinski sodi, s katerimi so naši vinarji ali vinotolci poslali vino v Nemško Avstrijo po prosti uvozne carine. Ako hoče kdo dobiti sode iz Nemške Avstrije nazaj, mora dokazati, da so sodi res njegovi. Najbolje, da ima vsak sod žig njegovega lastnika. — V tej zadevi je pri ministrstvu ugodno po sredoval poslanec Kmetske zveze dr. Jos. Hohnjec.

Trpežen sadjevec. Pred nekaj tedni je nekdo v „Slov. Gospodarju“ pisal, kako se prideluje dober in trajen sadjevec. Prav dobre nasvete daje, hvaležni smo mu. Samo ena reč je nekoliko nevarna, namreč: ko si sadje stolkel ali zmel, potem pusti drozgo 24 ur v kadi — to je nevarno, ker se drozga vneme in skise. Poglejmo, kaj se drugi sadjarji rečejo. Tako pravi g. Anton Kosi v „Ummem kletarju“ iz leta 1901 stran 104: „Nekateri sadjarji ne dajo drozgalice, ki jo dobe takoj v stiskalnico, marveč jo spravijo prej v posebne kadi, ki so podobne vrelnim kadem za črnilo. V teh posodah ostane drozga pokrita tako, da stoji sok vedno na tropinah, in to kakih 12 ur; ako pa je vreme bolj hladno, tudi 24 ur; — Ako nimamo vrelnih kadi ali sode z vratci, vzame se lahko za te namene vsaka druga čista kad, samo da je treba tu brozgo vsako uro dobro premešati, da se zabrani narejanje cika.“ Sadje samo že lepo diši, pri sadjevcu pa je boljše, če manj diši po sadju, zato je boljše, djati zmelto drozgo takoj v prešo. Tako piše sloveč sadjar Humek v knjigi „Sadno vino ali sadjevec“ iz leta 1917 na strani 29 tako-le: „Sadje naj se zmelje neposredno pred iztiskanjem, to se pravi, zmelto sadje je brez odloga iztisniti. Cim manj je sadje zrelo, tem hitreje moramo vršiti delo drugo za drugim. V vsakem oziru bi bilo napačno, ko bi drozgo pustili po več ur ali celo več dni neiztisnjeno.“

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu tudi v pretekli dobi ni bilo nobenega poprašejanja po hmelju, in so bile cene za hmelj samo na papirju. Hmeljarsko društvo za Savinjsko dolino v Zalcu naznanja, da bo razposlalo na vse zaupnike vsebino brzojavke iz Zalta, v kateri bodo podane smernice glede hmeljskih cen. Dotično brzojavko pričakuje društvo v najkrajšem času. V Savinjski dolini so letos pridelali zelo malo hmelja, komaj morda eno desetinko lanskega pridelka.

Mletev žita, cene živin, kožam, usnju, izvoz pridelkov. Kmetska zveza v Poljčanah je sklenila te le resolucije: „V imenu vseh prebivalcev naše župnije smo za naredbo z dne 29. novembra 1919, št. 171 „Uradni list“, po kateri se je od 100 kg žita za zmletje smelo računati samo 12 K in 2% za razpršitev. Odločno pa protestiramo proti naredbi, razglašeni v „Uradnem listu“ št. 181 z dne 20. aprila 1920, v kateri se dovoljuje mlinarjem računati mlevnino od 100 kg žita a) z vodnim pogonom 45 K, b) na paro 50 K, c) z motornim obratom 57 K. S tem odlokom so prizadeti v prvi vrsti kmetje, kmetski delavci in vsi sloji, kateri večinoma živijo od moke. Osobito se pa s tem pomaga mlinarjem, moka, na mesto da bi bila cenejša, se podraži, ljudstvo pa postaja nezadovoljno do skrajnosti. Opozorjamo tudi na padanje cen pri živini, nasprotno je pa goveje meso pri mesarjih še vedno po 22 do 24 K 1 kg., surove kože se prodajajo po 38 K. Vsled tega so usnje in podplati tako dragi, da se skoraj nihče na kmetih ne bo mogel obuti, otroci pa ne bodo mogli po zim v šolo. Zahtevamo enoglasno prost izvoz vina, sadja, jajc, potom zadrage pa izvoz goveje živine, konj in svinj za zdravo valuto ali pa za blago in železo.“

Poljedelske stroje raznih vrst, kot: vifle, mlatilnice, žitne čistilne mlino, sadne in grozdne mlino, stiskalnice, pluge, reporeznice itd. ima v zalogi Iv. Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45. Več o tem v inseratnem delu lista.

Dopisi.

Sv. Peter pri Mariboru. Celemu svetu damo na znanje, da rodi tudi pri nas čitanje „Mariborskega delavca“, „Ljudskega glasa“, „Napreja“, „Kmetijskega lista“ in sorodnih listov izborne sadove, ki so dozorili v nedeljo dne 15. avgusta v dveh pobjah, oziroma ubojih. Zivijo, le tako naprej! Kmalu bo vse rdeče, ko bo vse v ljudski krvi. In gospodje od raznih socijalističnih strank si bodo kmalu lahko umivali roke v človeški krvi, po kateri jih tako žeja.

Sv. Peter pri Mariboru. Gospodom „generalom“ od Samostojne bi priporočali, da, kadar zopet pridejo svojo polomijo skup limaf, povejo svojim vernim iz Trčove, Nebove, Kuperč itd., da so pretepači od 15. in 22. avgusta v Grušovi bolj ali manj zvesti pristaši c. kr. Samostojne. To bo vleklo in držalo.

Sv. Lenart v Slov. gor. Vedno bolj se približuje čas, ko se odloči usoda koroških Slovencev, ali pripadejo k naši državi ali pridejo zopet pod nemški jarem. Sveta stvar je, da pomagamo milim bratom, na Koroškem v tem hudem boju. Nemci napolnijo vse moči, da bi spravili koroške Slovence pod se, da bi jih gmotno izkoristili in ponemčili. Nikdar tega ne smemo pripustiti. Naša krivda bi bila, ako bi Gospodarsko polje zasedel za vedno Nemeec. Nemci dajejo po tisočakah v agitacijske namene, tudi mi ne smemo štediti, vsak naj pomaga, če tudi s skromnimi sredstvi. Koroški Slovenci vam bodo vsem hvaležni, da ste jih rešili suženjstva. Skrbimo, da ti dobri ljudje pridejo v naročje Jugoslavije. Denarne prispevke pošilja blagajnik podružnice Jugoslovanske Matice za sodni okraj Sv. Lenart dr. Ožbolt Ilanig, deželno

sodni svetnik v St. Lenartu in naj se temu vpošilja, jo znesli ali pa osebno izročijo. Čas hiti — zajo hitro pomagajte.

Brezno ob Dravi. Naša kmetijska podružnica, katero smo ustanovili meseca marca t. l., dobro napreduje. Dne 22. avgusta je imela v župnišču občni zbor, katerega so se udje udeležili v polnem številu. O delovanju podružnice poročata tajnik Volčič. Za delegata smo izvolili načelnika g. gerenta Casa. Uradnik Zebot iz Maribora je govoril obširno o naših gospodarskih ciljih in načrtih. Po govoru se je razvila zanimiva razprava o naših gospodarskih načelih, katere so se udeleževali večinoma vsi zborovalci.

Remšnik na Radu. Zakonsko zvezo za življenje sta dne 9. t. m. sklenila g. Rajko Grögl, knjigovodja in organist, voditelj krščanskega in narodnega pokreta tukaj, in gđc. Justina Koložnik iz ugledne, vrlo narodne in verno pobožne družine p. d. Golencovega mlinarja. Bilo vama srečno in narodu v prid.

Ptuj. V nedeljo dne 8. avgusta je zborovala druga kovačev v Ptuj. Predsedoval je znani vse-nemški hujskač mehanik Spruzina. Na zborovanju so sklenili tako visoke cene, da kmeti ne bodo mogli delati kovati, ker mu kmetija toliko ne nese. Po njihovem sklepu, bo kovač, če bo količkaj marljiv, zaslužil dnevno 600 do 800 kron. Kovači, ki so ob enem tudi posestniki so sami izrazili, da tega kmetu ni mogoče plačati. Zahtevalo se je, da se morajo strogo držati predpisanih cen. Ako bi kdo ceneje računil, bo kaznovan. Kmetje glejte, kako se dela z vami! Prišel bo čas, ko bomo tudi mi kmetje narekovali cene kakor bomo hoteli. To pa le tedaj, če se bomo vsi organizirali v močni Kmetski zvezi! Svarimo pa odločno, naj se vsak poprej pogodi s kovači, kakor da delati, da se izogne oduštvu.

Ormož. O priliki orlovskega tabora, ko so bili naši Orli, članice Dekliške zveze in pristaši Kmetske rveze z zastavo na poti proti kolodvoru, so šolski otroci pod vodstvom mladega učitelja opsovali taborske udeležnike s: čuki, burkije in čukinje. Mi dobro znamo, odkod ta vzgoja.

Ormož. Tatvina v občinski hiši. Tukajšnja občina, oziroma komisija za znižanje cen je zaplenila raznim trgovcem večjo množino blaga, sladkorja, žrebljev, podplato, usnja, vozne maže itd. Zaplenjeno blago se je uradno shranilo v občinski hiši. Pa niti tukaj ni bilo na varnem. Zginjalo je iz zaprte sobe kos za kosom, kakor tudi cele kože usnja, podplati, vozna maža, žreblji in drugo. Do sedaj dognana škoda znaša nad 20.000 K. Okrajno glavarstvo je odredilo, da se blago, zaplenjeno nekemu trgovcu, razdeli in razproda med uboge ljudi, občina pa je blago, kolikor ga je še preostalo, prodala za gotovi znesek trgovcu, kateremu je bilo poprej zaplenjeno. Orožništvo je zaprlo občinskega redarja Košajna, pri katerem se je našla večja množina sladkorja (seveda ubogi ljudje ga niso dobili), žrebljev, vozne maže itd. Nikdo noče verjeti, da je Košajna glavni krivec, kajti riba prične smrdeti pri glavi. Preiskava bo dognala, kdo je bil glavni tat na občini. Gerent dr. Lašič je vočigled vsega tega in posebno zaradi njegovega slabega zdravja odložil gerentstvo. Kako se je v občini v ostalem gospodarilo, si lahko vsakdo misli, pa enkrat je vsega konec tudi smrdljivega občinskega gospodarstva.

Sv. Bolfenk pri Središču. Zadnja „Murska straža“ je pisala: Kdor je imel srečo, voziti se po okrajni cesti Kog—Sv. Bolfenk—Središče, ne bo tako kmalu zgubil iz spomina ne Sv. Bolfenka, ki ima tako ljubeznjive ceste, ne okrajnega zastopa v Ormožu, ki za nje tako vestno skrbi. Odkar je ta okrajna cesta zgrajena, ni bila posipana s prodeem, kvišku štrli samo kamenje, ker je voda poplavila ves prodec in prst. Lahko si mislimo, kakšna je vožnja po tem kamenju! Zanimarjenja je kriv okrajni zastop, ki pač ne pozabi pobirati doklad, za ceste pa ne stori ničesar. Upamo, da bo sedanji svetov popravi napake prejšnjega komisarja in zboljšal okrajne ceste, ki delajo sramoto vsemu okraju. — Samostojneži, ki so hoteli delati samostojno zgago pri podružnici Slov. kmetijske družbe Vuzmetinci, so dobili od osrednjega vodstva poziv, naj se sporazumejo s starim odborom, Strankarsko slamorezstvo, ki so ga hoteli zanesti v naše gospodarsko delo, je pogorelo.

Velika Nedelja. 31. julija je preminul lončar in posestnik Ivan Rajšp. Bil je zvest naročnik naših listov. Blagemu pokojniku svetila večna luč. Zalujočji rodbini naše sožalje.

Rajhenburški ob Savi. V neizbrisnem, prijetnem spominu ostane vsakemu Rajhenburžanu 4. julij. Takrat se je namreč vršila nad vse sijajna orlovska prireditve, katere se je udeležilo okoli 10.000 ljudi. Toda vsem ljudem ta prireditve ni bila po volji. Ti so imeli neprenehoma sestanke in pogovore, na katerih so premišljevali, kako bi se jim posrečilo popolnoma uničiti utis, ki ga je napravil orlovski tabor. In čujte, pametno so jo pogruntali naši rajhenburški kulturonoši. Napravili so dne 15. avgusta v Rajhenburgu sokolski zlet, na katerega so povabili celo Posavje in Obsavje. A ker so ti gospodje rajhenburškega, po vsej Jugoslaviji „najbolj znanega“ in baje za Jugoslavijo „najbolj zaslužnega“ sokolskega odseka na orlovskem taboru 4. julija videli okoli tisoč gostov iz Zagreba, poskusili so tudi oni svojo srečo in so zaslužili Zagrebčane. Toda, kakor povsod, imeli so tudi tukaj smolo. Namesto posebnega vlaka, ki naj bi pripeljal na njihovo slavnost 1500 Zagrebčanov, vsaj kakor so se poprej bahali in širokoustili, morali so naši skromni Sokoli biti zadovoljni z neznanim številom zagrebških Sokolov in drugih gostov, bilo jih je vseh skupaj približno za tri železniške vozove. Veliko je bilo poklicanih in povabljenih, a le malo se

jih je odzvalo vabilu veleumnega, dobi do Belgrada dobroznanega staroste rajhenburškega Sokola. Ko je šel in pregledoval svoje redke in maloštevilne vrste, nagubančilo se je njegovo čelo in že na obrazu se mu je bral srd in sovraštvo do orlovske organizacije in do duhovščine. Čakal je komaj prilike, da bi dal duška svojemu cerkvisovražnemu mišljenju. In ta prilika je po njegovem mišljenju prišla zvečer. Vinjeni rajhenburški fantje, ki niso nikdar bili in ne bodo Orli, ki z orlovske organizacije sploh niso v nobeni zvezi, so pretepli enega Sokola in dva od njihovega naraščaja, ki jih je najbrž izzival, ko so šli pijani domov. In Sokoli so precej zagnali hrup: „Čuki so nabili naš naraščaj! Dol s čuki! Dol s čokoladarji! Dol s farji in njihovimi podrepaniki! itd. Kakor pozblaznel je kričal starosta rajhenburškega Sokola: „Prokleta čokolada! Dol s farji! Danes sem še katoličan, jutri ne več!“ itd. Kakor blazni drveli so Sokoli proti kaplaniji, kjer imajo Orli svoje telovadnico. Mishli so, da bodo tukaj dobili rajhenburške Orle, a naši vrli mladeniči-Orli so že ob 6. uri zvečer šli na svoje domove, ravno tako, kakor da bi naprej slutili in vedeli, kaj nameravajo kulturonoši Sokoli proti njim. Tukaj pred kaplanijo so tulili in vpili kakor divje zverine: „Dol s farji! Dol s čuki! Danes mora biti cerkev, farovž in kaplanija narobe!“ — Na ta način so torej uničevali Sokoli-junaki utis orlovskega tabora. Več zanimivosti boste zvedeli v prihodnji številki.

Olinaje pri Podčetrniku. Kakor drugje, tako se je spremenilo tudi v naši vasi po preobratu. Vsled preobrata je zasedel županski stolček mož po poklicu premožen posestnik, popolnoma „samostojnega“ mišljenja. Pri njem so se prirejali shodi starih liberalcev, ki so se sčasoma prelevili v samostojne kmete, in njegova duševna hrana je bil „Kmetijski list.“ Čez malo časa pa se mu stolček prevrne in on se ušede na tla. Od onega časa je ves besen na klerikalce, češ, da so mu bili oni krivi propada. On in nekaj drugih mož bi klerikalce najrajši iz kože dejali. Ta skupina si na vso moč prizadeva, kako bi dobili čim več pristašev k tej puhli strančici, da bi potem zmagali pri bodočih volitvah. A njih uspeh je malenkosten. — Spomladi je bil naročil bivši župan od „Ekonomu“ nekaj stotov koruze, katero je dobil po dolgem pričakovanju, toda kisló grozdje, bila je vseplesnjava, da, skoro rastoča. — Zetev je bila pri nas precej obilna. V okolici kakor tudi pri nas je toča povzročila mnogo škode. Vsled dolgotrajne suše je vsa rast zaostala. Pred kratkim smo se le dobili dolgo pričakovani in prepotrební dež. Vse zelenje se je zdaj iznova oživilo.

Pištanj. V zadnji številki je prinesel „Kmetijski list“ podli lažidopis, tičoč se požara, kateri je nastal dne 7. avgusta. Resnici na ljubo poročamo, da ni zgorel cel grič, temveč par kvadratnih metrov površine porašene z resjem. Škode ni bilo prav nobene, tako je tudi Zagrejšekov mlin zraven drugih šestih poslopij ostal popolnoma nepoškodovan. Gg. orožniki tudi niso imeli pri požaru nikakega opravila. Mladenci Tereziji Pere in Roza Beline pa nista napravili kresa iz verskoblaznega tercijalstva, temveč kot mal dokaz visokega spoštovanja, katerega gojijo, nele samo oni dve, temveč cela fara, do našega res vsega spoštovanja vrednega župnika, Dopsnika Martina Kandlerer, kojega življenje je popolnoma odvisno od milosti dobrih ljudi, si dovolim opozoriti, naj pazi, da mu „Kmetijski list“ za take lažidopise ne bo pojedal skornjev, kakor je nekdanji storil rajni „Stajere“.

Orlovski vestnik.

Orlovski tabor v Konjicah na Malo mašo, dne 8. septembra. Spored: V soboto zvečer ob 7. uri koncert na cerkvenem trgu in ob 9. uri bakljada. V nedeljo ob 5. uri zjutraj budnica, ob 10. uri sprejem gostov na kolodvoru in obhod po trgu, nato sv. maša na prostem. Po sv. maši je zaprisega konjiškega Orla na orlovski prapor, nato ljudski tabor. Popoldne ob 3. uri je javna telovadba: 1. Clani: mariborske proste vaje 1920. 2. Clanice: češke vaje 1920. 3. Na. ruščaj: češke vaje 1920. 4. Clanice: ples s šerpami. 5. Clani: vadiateljske vaje 1920. 6. Clanice: simbolične vaje po orlovski himni. 7. Orodna telovadba: Okrožja in vzorna vrsta: drog, bradla, krogla in skok. 8. Zaključna skupina. Po javni telovadbi prijateljska zabava z godbo, petjem itd. Sodeluje salezijanska godba iz Rakovnika. Občinstvo opozorjamo, da ima pravico do polovične cene po vlakih, ako si naroči izkaznice (po 1K) pri konjiškem odseku vsaj do 3. septembra. Naslov: Orlovski odsek v Konjicah. Zveza konjiškega vlaka s progó južne železnice: V nedeljo ob 9. uri iz Poljčan v Konjice, v ponedeljek ob 3. uri zjutraj in ob 7. uri zjutraj iz Konjice v Poljčane. Na svidenje! Bog živi!

Prireditve.

Sv. Lenart nad Veliko Nedeljo. Naše izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 5. septembra, popoldne veselico na vrtu g. F. Korparja v Osluševeh. Vprizori se dr. Krakova igra „Tri sestere.“ V sporedu je tudi srečolov, šaljiva pošta in R. citacija. Med odmori svirajo marjetinski tamburaši. Pridite! — Odbor.

Sv. Frančišek Ksaverij Kat. bralna in izobraževalno društvo vprizori v nedeljo, dne 29. t. m., novo igro „Davek na samce“, burko v treh dejanjih. Sodeluje moški in mesan zbor. Vstopnina po navadi. Začetek ob treh popoldne. Vabi odbor.